

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติของประชาชน เกี่ยวกับโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" ซึ่งแบ่งเป็นสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล และเป็นการวัดเพียงครั้งเดียว (One - shot Descriptive Study)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไปในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากประชากรในกรุงเทพมหานคร ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดเป็นโควตาบังเอิญ โดยการแบ่งเป็นกลุ่มตามอาชีพต่าง ๆ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

- แม่บ้าน	จำนวน	40	คน
- นักเรียน นิสิต นักศึกษา	จำนวน	40	คน

- คำขาย (พ่อค้า/แม่ค้า)	จำนวน	40	คน
- นักธุรกิจ / พนักงานบริษัทห้างร้าน	จำนวน	40	คน
- ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	จำนวน	40	คน
- รับจ้างทั่วไป/งานบริการ	จำนวน	40	คน
- วิชาชีพอิสระ	จำนวน	40	คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 280 คนแต่ได้รับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 270 คน คิดเป็น 96.4 % จากที่กำหนดไว้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 สถานภาพทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา

1.2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ หมายถึง ความเคยและความบ่อยครั้งในการได้รับข่าวสาร ซึ่งกำหนดการวัดจากตัวแปรต่อไปนี้

1.2.1 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อในการรับข่าวสารทั่ว ๆ ไป จากสื่อมวลชน

- การเคยเปิดรับ
- ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ
- การใช้เวลาในการเปิดรับ

1.2.2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ

"รักเจ้าพระยากับดาวเศษ" จากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล

- การเคยเปิดรับ
- ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ และสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" หลังจากมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ"

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) 1 ชุด ก่อนที่จะสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี แนวความคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" ศึกษาถึงการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" ได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดลำดับเนื้อหา การใช้ถ้อยคำของแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อในการรับข่าวสารทั่ว ๆ ไป และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ"

กำหนดการให้คะแนนของความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อมวลชน ใน การรับข่าวสารทั่ว ๆ ไป ในคำตอบดังนี้

นาน ๆ ครั้ง	1	คะแนน
บางวัน	2	คะแนน
เกือบทุกวัน	3	คะแนน
ทุกวัน	4	คะแนน

กำหนดการให้ค่าคะแนนของความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์
ในโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวเศษ" ในคำตอบดังนี้

ไม่เคยเลย	0	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	1	คะแนน
บางครั้งบางคราว	2	คะแนน
บ่อยครั้ง	3	คะแนน

นอกจากนี้มีการกำหนดระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ และสื่อ
ประชาสัมพันธ์ในโครงการ จากผลรวมของคะแนนในการทดสอบความรู้ เกี่ยวกับ
โครงการ จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

ระดับความรู้เกี่ยวกับโครงการ	คะแนน
ต่ำ	0-2
ปานกลาง	3-5
สูง	6-8

จากผลรวมของคะแนนในการวัดทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ จำนวน 8 ข้อ

ดังนี้

ระดับทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ	คะแนน
ต่ำ	23-28
ปานกลาง	29-34
สูง	35-40

และจากผลรวมของคะแนนในการวัดทัศนคติเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

ระดับทัศนคติเกี่ยวกับสื่อฯ	คะแนน
ต่ำ	19-23
ปานกลาง	24-29
สูง	30-34

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบความรู้ เกี่ยวกับโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" รวมถึงความรู้ในวัตถุประสงค์ของโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" ด้วย กำหนดการให้คะแนนของ ผู้ที่ตอบถูก จะได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" เป็นการวัดความคิดเห็นโดยมีมาตราวัดแบบ Likert Scale ทั้งเชิงลบ (1 2 3 4 5) และเชิงบวก (5 4 3 2 1) เพื่อให้สอดคล้องกับการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ใน โครงการ "รักเจ้าพระยากับตาวิเศษ" เป็นการวัดความคิดเห็นโดยมีมาตราวัดแบบ likert scale ทั้งเชิงลบ (1 2 3 4 5) และเชิงบวก (5 4 3 2 1) เพื่อทดสอบคล้อยกับการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และยังมีคำถามเปิด (open ended questions) อีก 1 ข้อ

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

สำหรับแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับโครงการ "เจ้าพระยากับตาวิเศษ" นำผลการทดสอบมาคำนวณหาค่าความเชื่อถือโดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson สูตร KR₂₁ ซึ่งอาศัยค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับในการคำนวณ ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.73 ซึ่งแสดงว่า มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2526:140)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{1-\bar{x}(n-\bar{x})}{ns^2} \right]$$

- เมื่อ
- r_{tt} = ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม
  - n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม
  - $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด
  - s^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

สำหรับการทดสอบความน่าเชื่อถือ ในส่วนของทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ และสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" ใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (สุภาพ วาดเขียน 2525 : 45) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.68 ซึ่งแสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสูตรดังนี้

$$r = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{s_j^2}{s_t^2} \right]$$

- เมื่อ s_j^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
 s_t^2 = ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ
 K = จำนวนข้อทั้งหมดในแบบสอบถาม

การทดสอบเครื่องมือ

โดยนำแบบสอบถามออกไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มที่เลือกสุ่มไว้จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของคำถาม และคำตอบที่ใช้ในแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถาม มาแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วจึงนำออกไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

กรรมวิธีทางข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ เพื่อหาค่าทาง

สถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดทำข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำคู่มือการลงรหัส (Coding instruction) เพื่อใช้ลงรหัส
ในรูปแบบสอบถามทุกฉบับ
2. เมื่อลงรหัสเรียบร้อยแล้ว ก็คัดลอกลงในแบบฟอร์มรหัสทั่วไป
(General coding Form) เพื่อนำไปบันทึกลงเทปคอมพิวเตอร์
3. บันทึกข้อมูลและคำสั่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Spss Program)
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติที่กำหนด
4. นำผลที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ (Print - out) มาเขียน
วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็น
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อทั้งในการรับข่าวสาร ทั่ว ๆ ไป
และสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ" แต่ละสื่อ และระดับ
ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการและสื่อประชาสัมพันธ์ โดยการคำนวณเป็น
ร้อยละ เสนอในรูปแบบตารางแบบร้อยละ
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็น
การใช้สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่าง ๆ ใช้ Pearson's Product
Moment Correlation Coefficient หาความสัมพันธ์เป็นคู่ ๆ ดังนี้

ก. หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาารเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ กับ ความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ"

ข. หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาารเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ กับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ"

ค. หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาารเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ กับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ" รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ"

ง. หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติของประชาชน เกี่ยวกับโครงการ "รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย